

CUPRINS

I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE	11
1. Despre știință	11
2. Știința dreptului în sistemul științelor sociale	13
3. Sistemul științei dreptului (științele juridice)	16
4. Teoria generală a dreptului. Locul și rolul său în sistemul științei dreptului	17
5. Definiția teoriei generale a dreptului	19
6. Obiectul specific al teoriei generale a dreptului	20
7. Științele juridice istorice	22
8. Științele juridice de ramură	23
9. Științele ajutoare (participative)	25
10. Concluzii	27
<i>Bibliografie</i>	27
II. CONCEPTUL DE DREPT	28
1. Accepțiunile noțiunii de „drept”	28
2. Dimensiunea morală a dreptului	30
3. Originea și apariția dreptului. Dimensiunea istorică a dreptului	31
4. Dimensiunea socială a dreptului	39
5. Esența dreptului	42
6. Conținutul dreptului	44
7. Forma dreptului	44
8. Definiția dreptului	45
<i>Bibliografie</i>	46
III. FACTORII DE CONFIGURARE ȘI EVOLUȚIE A DREPTULUI. TIPOLOGIA DREPTULUI	47
1. Factorii de configurare a dreptului	47
a) Cadrul natural	47
b) Cadrul economic, social și politic național	52
c) Cadrul economic, social și politic regional și internațional	60
d) Factorul uman	61

e) Teorii juridice cu privire la factorii de configurare și evoluție a dreptului.....	62
2. Tipologia dreptului.....	63
a. Marele sistem de drept romano-germanic.....	64
b. Marele sistem de common-law (dreptul anglo-saxon).....	68
c. Sistemele juridice religioase și tradiționale.....	69
d. Sistemul de drept al comunităților europene (dreptul comunitar)...	70
<i>Bibliografie</i>	73
IV. DREPTUL ȘI STATUL	74
1. Noțiunea de stat.....	74
2. Apariția statului.....	74
3. Statul la începutul mileniului III.....	79
4. Puterea de stat.....	85
5. Funcțiile statului.....	89
6. Forma statului.....	90
7. Structura de stat.....	92
8. Regimul politic.....	93
9. Corelația ideologie, doctrină politică, stat, drept.....	95
<i>Bibliografie</i>	96
V. PRINCIPIILE DREPTULUI	97
1. Introducere în studiul principiilor dreptului.....	97
a. Noțiune.....	97
b. Delimitări.....	98
c. Clasificarea principiilor dreptului.....	99
d. Caracteristicile principiilor fundamentale ale dreptului.....	99
2. Prezentarea principiilor fundamentale ale dreptului.....	100
a. Principiul asigurării bazelor legale de funcționare a statului (principiul legalității).....	100
b. Principiul libertății și egalității.....	101
c. Principiul responsabilității.....	103
d. Principiul dreptății, al echității și justiției.....	105
<i>Bibliografie</i>	107
VI. FUNCȚIILE DREPTULUI	108
1. Noțiunea funcțiilor dreptului.....	108
2. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului.....	109
3. Considerații privind funcțiile unor ramuri ale dreptului.....	113
<i>Bibliografie</i>	114

VII. DREPTUL ÎN SISTEMUL NORMATIV SOCIAL.....	115
1. Considerații generale despre realitatea socială și conduita umană în contextul acesteia.....	115
1.1. Privire generală asupra realității sociale.....	116
2. Sistemul normelor sociale.....	120
2.1. Corelația normelor juridice cu normele etice (morale).....	121
2.2. Corelația normelor juridice cu normele de conviețuire socială...	126
2.3. Corelația normelor juridice cu normele obișnuielnice (normele obiceiului).....	127
2.4. Corelația normelor juridice cu normele tehnice.....	129
2.5. Corelația normelor juridice cu normele de deontologie profesională.....	130
2.6. Corelația normelor juridice cu normele specifice organiza- țiilor neguvernamentale (nestatale).....	132
3. Dreptul și religia.....	133
<i>Bibliografie</i>	136
VIII. NORMA JURIDICĂ.....	137
1. Definiția normei juridice.....	137
2. Trăsăturile caracteristice ale normei juridice.....	137
a) Norma juridică are un caracter general și impersonal.....	138
b) Norma juridică are un caracter obligatoriu.....	139
c) Norma juridică are un caracter tipic.....	141
d) Norma juridică implică un raport intersubiectiv.....	142
3. Structura normei juridice.....	144
a) Structura logică a normei juridice (ipoteza, dispoziția, sancțiunea)...	145
b) Structura tehnico-legislativă a normei juridice.....	150
4. Clasificarea normelor juridice.....	151
a) După criteriul ramurii de drept.....	151
b) După criteriul forței juridice a actului normativ.....	152
c) După criteriul structurii interne.....	152
d) După criteriul sferei de aplicare.....	153
e) După criteriul gradului și intensității incidenței.....	153
f) După criteriul modului de reglementare a conduitei.....	154
g) Alte categorii de norme juridice.....	155
5. Acțiunea normei juridice.....	155
a) Acțiunea în timp a normei juridice.....	156
b) Acțiunea normelor juridice în spațiu și asupra persoanelor.....	163
<i>Bibliografie</i>	168

IX. IZVOARELE DREPTULUI.....	169
1. Considerații generale despre izvoarele dreptului.....	169
2. Prezentarea izvoarelor formale ale dreptului.....	172
a) Obiceiul juridic (cutuma).....	172
b) Practica judiciară (jurisprudența)	176
c) Doctrina juridică.....	178
d) Contractul normativ.....	180
e) Actul normativ.....	181
3. Izvoarele dreptului românesc după Revoluția din decembrie 1989.....	187
<i>Bibliografie</i>	188
X. TEHNICA ELABORĂRII ACTELOR NORMATIVE.....	189
1. Considerații introductive.....	189
2. Noțiunea de tehnică juridică.....	190
3. Tehnica legislativă.....	192
4. Etapele elaborării actelor normative.....	202
5. Părțile constitutive ale actului normativ.....	205
a) Titlul actului normativ.....	205
b) Formula introductivă.....	206
c) Preambulul.....	207
d) Partea dispozitivă.....	207
e) Formula de atestare a autenticității.....	208
6. Structura actului normativ.....	209
7. Tehnica sistematizării actelor normative.....	210
7.1.1 Încorporarea.....	210
7.2. Codificarea.....	211
<i>Bibliografie</i>	215
XI. REALIZAREA DREPTULUI.....	216
1. Considerații introductive.....	216
2. Formele realizării dreptului.....	218
2.1. Realizarea dreptului prin activitatea de respectare și executare a legilor.....	218
2.2. Realizarea dreptului prin aplicarea normelor juridice de către organele statului (Aplicarea dreptului).....	220
2.3. Fazele procesului de aplicare a dreptului.....	222
<i>Bibliografie</i>	226

XII. INTERPRETAREA NORMELOR JURIDICE.....	227
1. Noțiuni introductive.....	227
a) Noțiunea interpretării normelor juridice.....	228
2. Necesitatea interpretării.....	230
3. Scopul interpretării.....	234
4. Formele interpretării normelor juridice.....	237
5. Metodele interpretării normelor juridice.....	238
6. Rezultatele interpretării normelor juridice.....	246
7. Interpretarea normelor juridice specifice unor ramuri de drept....	247
<i>Bibliografie</i>	251
XIII. RAPORTUL JURIDIC.....	252
1. Definiția raportului juridic.....	252
2. Premisele raportului juridic.....	252
3. Trăsăturile caracteristice ale raportului juridic.....	253
4. Subiectele raportului juridic.....	255
5. Conținutul raportului juridic.....	261
6. Obiectul raportului juridic.....	262
7. Faptul juridic.....	263
<i>Bibliografie</i>	264
XIV. RĂSPUNDEREA JURIDICĂ.....	265
1. Noțiunea de răspundere juridică.....	265
2. Delimitare între răspundere și responsabilitate.....	266
3. Condițiile răspunderii juridice.....	268
4. Forme specifice ale răspunderii juridice.....	271
<i>Bibliografie</i>	276
XV. SISTEMUL DREPTULUI.....	277
1. Noțiunea de sistem al dreptului.....	277
2. Cum este construit sistemul dreptului.....	277
3. De ce este necesar studiul sistemului dreptului?.....	279
4. Neliniștea dreptului.....	280
<i>Bibliografie</i>	284

© Editura Fundației *România de Mâine*, 2007

Editură acreditată de *Ministerul Educației și Cercetării*
prin *Consiliul Național al Cercetării Științifice*
din *Învățământul Superior*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SAVU, IULIANA

Introducere în drept / Iuliana Savu – ediția a II-a –
București: Editura Fundației *România de Mâine*, 2007.

ISBN 978-973-163-049-6

34(075.8)

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă
și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă
și se pedepsește conform legii.

Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului
revine exclusiv autorului/autorilor.

Redactor: Octavian CHEȚAN
Tehnoredactor: Brîndușa BĂRBAT
Coperta: Marilena BĂLAN

Bun de tipar: 03.12.2007; Coli tipar: 17,75
Format: 16/70×100

Editura Fundației *România de Mâine*
Bulevardul Timișoara nr. 58, București, sector 6
Tel./Fax: 021/444.20.91; www.spiruharet.ro
e-mail: contact@edituraromaniademaine.ro